

FESTA REMENÇA 2024 - CANET D'ADRI

INDICACIONS

QUÈ ÉS “NIT DE REMENCES”

La segona meitat del segle XV va veure com a Catalunya esclataven dues de les revoltes camperoles més importants de l'Europa medieval. Aquestes revoltes camperoles, que van tenir com a centre tota la zona compresa entre les valls d'Hostoles, d'en Bas i de Llémèna, es van anar coent durant dècades en un entorn molt hostil, on els senyors feudals tenien un domini absolut sobre una pagesia que havia de sobreviure entremig de fams, caresties i epidèmies.

Nit de remences és un espectacle teatral i artístic que difon els fets històrics de la revolta de la Vall de Llémèna, on trobem diversos personatges que van ser rellevants en els fets succeïts. Entre ells hi ha Pere Joan Sala, fill de Granollers de Rocacorba i cabdill de la segona revolta remença, la qual va donar lloc a la Sentència de Guadalupe de 1486 i l'abolició dels mals usos entre els pagesos remences.

L'espectacle és nocturn, a l'aire lliure i itinerant, està format per un total de 10 escenes que es representen en un espai diferent i a l'aire lliure dins d'un recorregut circular de 2,2km que realitza el públic a peu. L'espectacle es produeix amb més de 120 persones de diferents àmbits: teatre popular, cant coral, dansaires i músics, a més de les persones que hi col·laboren amb vestuari, equip tècnic, direcció, attrezzo i vestuari, logística i organització.

LOCALITZACIÓ

Aquesta edició 2024 l'espectacle s'emplaça al municipi de Canet d'Adri i, concretament, en els entorns del parc de les Alzines de Canet. El punt de trobada i inici de l'espectacle és l'esplanada del Pavelló municipal de Canet d'Adri. Accés pel carrer de la Carretera Vella.

FUNCIONAMENT:

A mida que el públic vagi arribant al pavelló s'anirà ubicant al voltant de l'espai escènic emplaçat a l'esplanada de darrera del pavelló municipal. El públic que hagi adquirit l'entrada complerta podrà, primer, recollir l'entrepà i consumició al bar de la festa (a partir de les 19.30h el bar estarà en funcionament) i situar-se al voltant de l'espai escènic mentre es berena/sopa i es gaudeix de l'espectacle.

L'espai de l'espectacle destinat al públic estarà dividit en quatre seccions, cadascuna amb un aforament màxim. Les seccions estaran identificades amb quatre colors. El públic s'haurà de situar en alguna de les seccions que estiguin lliures. Les entrades no estan vinculades a cap secció ni color en concret. Es recomana que en cas d'anar amb grup, tot el grup estigui ubicat a la mateixa secció.

Durant el berenar-sopar s'inicia l'espectacle amb la celebració de la competició dels jocs remences, per donar pas a la representació de la “Revolta de la muntanya llemenenca”.

“La Revolta de la Muntanya llemenenca” comprèn un total de 10 escenes teatrals. L'escena 1, 2 i l'escena 10 es representen en la mateixa esplanada del pavelló municipal. La resta d'escenes es

distribueixen en un itinerari circular de 2,2km que transcorre per la zona del pont de l'estanyol, les gorgues de la Torre i l'església de Canet d'Adri.

Finalitzada l'escena 1, el públic de dues de les seccions iniciaran el recorregut a peu sortint cadascun per dos punts diferents de l'esplanada, ja que realitzaran el mateix itinerari però en sentit contrari. L'organització indicarà per microfonia quines són les dues primeres seccions de públic que iniciaran el recorregut. El públic situat en les altres dues seccions es mantindrà en el seu lloc per veure l'escena 2 i un cop finalitzada, iniciar també el mateix recorregut dels grups anteriors i de la mateixa forma.

Tots els grups disposaran de dos guies, un a davant i un a darrera del grup. Cal prestar atenció a les indicacions dels guies a la sortida del recorregut, així com durant tot l'itinerari. Davant de qualsevol incidència o accident cal avisar als guies, que es posaran en contacte amb l'organització.

Cada grup es creuarà amb altres 2 grups durant el recorregut i en uns punts d'encreuament específics que faciliten aquesta trobada. Atès que cada grup pot tenir un ritme diferent, i per tal d'assegurar l'encreuament en els punts indicats, els guies aturaran els grups en aquells espais i moments que considerin necessaris per tal d'assegurar la correcta intersecció del públic en els llocs indicats.

Tots els grups arribaran novament a l'esplanada del pavelló municipal per veure conjuntament l'escena final de l'espectacle, núm. 10

L'itinerari d'aquest recorregut principal el podreu trobar en el següent enllaç:

[recorregut principal](#)

ACCESSIBILITAT

El recorregut principal no és accessible per a cotxets infantils, cadires de rodes o similar i tampoc per a persones amb dificultats de mobilitat.

En aquest cas es recomana optar pel recorregut curt i practicable:

[Recorregut practicable](#)

El recorregut curt és una alternativa abreujada que comprèn només una part de les escenes del recorregut principal i exclou els punts de més difícil accés. Inclou les escenes 1, 2, 7, 8, 9 i 10.

En aquest recorregut no es representen les escenes 3, 4, 5 i 6.

L'organització indicarà per megafonia el moment de sortida d'aquest grup. Assistirà a la representació de l'escena 1 i 2 a l'esplanada del pavelló i, seguidament, iniciarà l'itinerari fins a l'església de Canet, on hi haurà les escenes 7, 8 i 9. Un cop finalitzades, retornaran pel mateix camí acompanyats d'un guia fins al pavelló municipal i on tindran l'opció de visualitzar la projecció del curtmetratge "Traïció remença" que es va gravar a la Vall de Llémena l'any 2021. Un cop retornats els altres grups de l'itinerari principal, tot el públic es concentrarà novament a l'exterior del pavelló per veure l'escena 10 "Lluita final".

ENTRADES

Les entrades es poden adquirir per la web www.valldellemena.cat a través de l'enllaç disponible en l'apartat informatiu de la festa remença.

També es poden adquirir presencialment als Ajuntaments de la Vall de Llémena.

En cas d'adquirir l'entrada online el dia de la festa caldrà anar al punt d'informació per validar-la.

ESPECTACLE "LA REVOLTA DE LA MUNTANYA LLEMENCA"

28 d'octubre de 1472. Fi de la Primera Revolta Remença.

En el poble de Canet d'Adri és un dia més, s'estan preparant per celebrar diversos judicis. De cop i volta arriba la notícia de què la Guerra Civil Catalana ha arribat a la seva fi; el rei està a favor dels pagesos remences i en breu s'aboliran els mals usos i la remença.

Els Senyors veuen perillar la seva hisenda, porten 10 anys de guerra en la que han cobrat molt poc dels pagesos i han de convèncer el Rei perquè estigui al seu favor.

Enmig d'aquest batibull hi ha Pere Joan Sala, un pagès remença de la Vall. Dubta de la paraula del rei. Els mals usos encara estan vigents, i fins a què no desapareguin, la batalla no està guanyada.

Escena 1. Segona Revolta.

Han passat 13 anys des de la victòria anunciada pels remences. El rei ha cedit a les peticions dels senyors i no ha complert les seves promeses. Els mals usos i la remença continuen vigents. Pere Joan Sala està liderant la segona revolta remença i busca pagesos de la muntanya que s'uneixin a la causa. Els senyors coneixen les intencions del cabdill i el busquen per capturar-lo.

Escena 2. El judici.

Ens trobem davant d'un judici en el que es jutgen diversos fets que s'han succeït entre la població remença. Relacionat amb els mals usos de l'època es jutja un cas d'adulteri, així com el cas de remeieres que han de ser executades i dos judicis on els acusats són animals.

Escena 3. Senyors i pagesos.

Una sirventa dels senyors posa en perill la seva vida per portar menjar a una família remença que viu al bosc. No poden pagar el delme i, a més, el marit ha marxat a la guerra. Esperen que la guerra finalitzi amb bones notícies. Quan l'intercanvi del menjar s'està produint, apareix la Senyora. L'ha fet seguir pel seu vil servidor que ha traït a la serventa. La seva reacció serà violenta.

Escena 4. El cobrament.

El sotsveguer ha traït els remences i per aquesta raó el van a buscar per passar comptes. Saben que està al bosc. Es va apuntar al Sindicat i no només ha traït als pagesos sinó al rei. Era qui passava informació dels llocs de les reunions remences als Senyors. Els pagesos li preparen una emboscada.

Escena 5. L' enamorament.

La filla del Senyor de la Torre està esperant saber notícies del seu estimat. Arriben de mans del germà que anuncia que la guerra remença s'ha acabat i que tornarà. Sembla un moment d'eufòria però no és així ja que una de les amigues li rebel·la que el seu estimat està promès amb la pubilla del Mas Puig i que, per tant, en el moment que s'hagi acabat la guerra, ell s'haurà de casar.

Escena 6. El bocamoll.

Les dues filles del senyor són a les gorgues de la Torre. No sap què hi fan però cada nit hi baixen. Finalment descobreixen que una de les filles està festejant amb un pagès remença. El senyor ha de casar immediatament a la seva filla i condemnar el pagès.

Escena 7. Dansa de la mort.

En aquesta època la pesta negra i les terres poc productives per la falta de mans s'han emportat moltes vides. La mort tard o d'hora ens arriba.

Escena 8. La falsa missa.

Els senyors es reuneixen d'amagat a l'església de Sant Vicenç de Canet. Fan veure que estan a missa, però en realitat s'estan organitzant contra els remences. Entre els assistents hi ha Joan Coll, un pagès adinerat que ha anat a la reunió per obtenir informació a favor dels remences.

Escena 9. L'encontre.

El notari pràcticament no s'hi veu bé i sent molt poc, està al mig de la plaça signant els documents. La Senyora, propietària però vídua vol vendre's part de les seves propietats per la por que els remences guanyin la guerra i s'ho quedin tot. Li han aconsellat que millor vendre i tenir diners que propietats que el rei pot repartir entre els pagesos.

Davant d'aquesta por, el notari li està fent els papers per vendre part de les seves propietats a dues famílies. Donat que el notari és un home gran, l'acompanya l'escrivà qui farà els documents.

Què passarà amb aquests papers?

Escena 10. "Lluita final"

A la batalla de Llerona Pere Joan Sala és derrotat. L'espectacle finalitza amb una escena plàstica de música, dansa i percussió. És un moment poètic-teatral on es simbolitza la mort del cabdill, però, al mateix temps, la força dels pagesos per continuar lluitant fins a aconseguir la seva llibertat amb la Sentència de Guadalupe del 21 d'abril de 1486.

QUÈ EREN ELS MALS USOS I LA REMENÇA

Els pagesos anomenats "de remença" eren aquells que havien de pagar una quantitat (la remença) per poder deslliurar-se de la dependència dels seus senyors. Aquesta quantitat generalment estava fora del seu abast. Mentrestant, estaven sotmesos a una sèrie de lleis clarament abusives anomenades "mals usos", les més importants de les quals, a part de la pròpia de remença que acabem de comentar, eren les següents:

- Intestia: Penalitzava al pagès que moria sense fer testament
- Eixorquia: S'aplicava sobre el pagès que no tenia descendència
- Cugucia: Castigava al pagès la muller del qual era culpable d'adulteri
- Àrsia: Pagament del pagès als senyor en cas d'incendi de les terres o del mas
- Ferma d'espoli forçada: Exacció d'una part dels béns del pagès quan garantia el dot de la muller amb el mas.

S'ha escrit molt sobre l'asfixiant situació del pagès de remença a causa dels mals usos, una mena de situació servil més propera a l'esclavitud que al que entenem com a pagesia lliure. L'adscripció del camperol a la terra, arreu d'Europa, i els usos senyorials van ser vistos per la historiografia sorgida de la Revolució Francesa com una mostra més de la crueltat mostrada pels senyors.